

Big Data algoritmusok és szoftver-rendszerek

Benczúr András

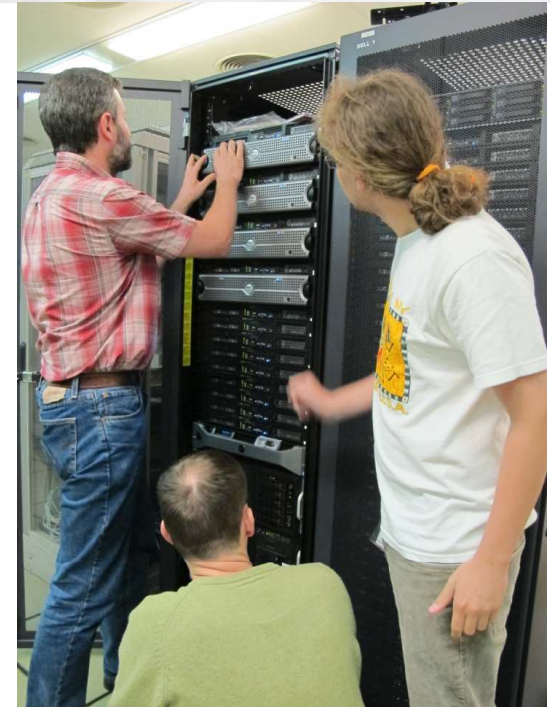
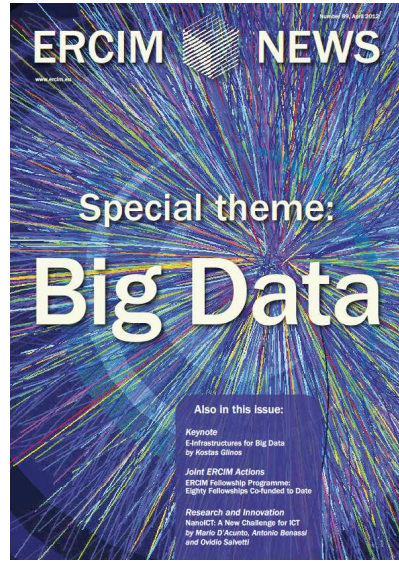
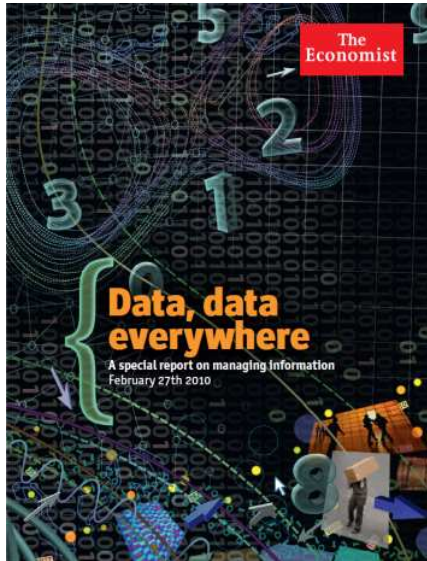
MTA SZTAKI

benczur@sztaki.mta.hu

<http://datamining.sztaki.hu>

Big Data

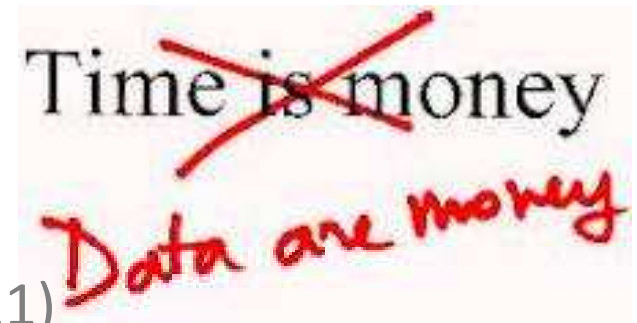

Lloyd Miller for The New York Times

Big Data – the new hype

- “big data” is when the size of the data itself becomes part of the problem
- “big data” is data that becomes large enough that it cannot be processed using conventional methods

- Google sorts 1PB in 33 minutes (07-09-2011)
- Amazon S3 store contains 499B objects (19-07-2011)
- New Relic: 20B+ application metrics/day (18-07-2011)
- Walmart monitors 100M entities in real time (12-09-2011)

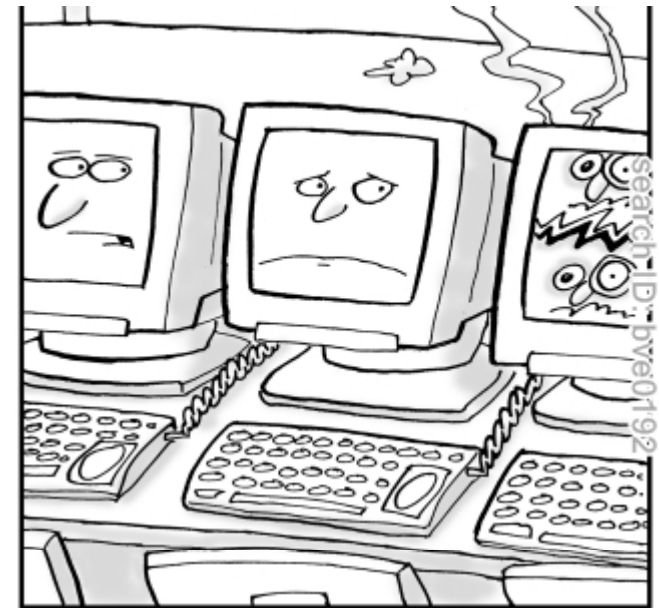
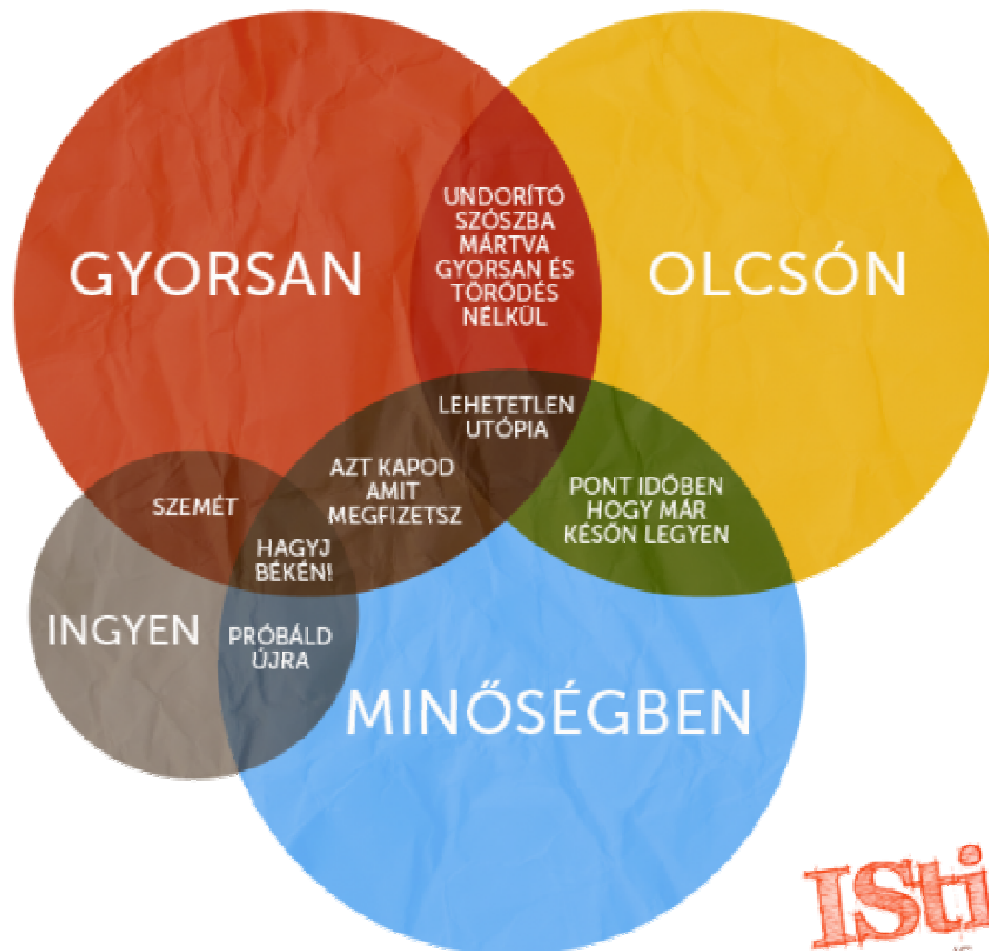
Adatbányászat, Big Data

- Adatbányászat: Hasznos (meglepő?) tudás kinyerése nagy adattömegekből
- Technikák
  - Algoritmusok (nagy méret)
  - Adatbázisok (elrendezés, hozzáférés)
  - Mesterséges Intelligencia és Gépi Tanulás (modellek)
  - Statisztika (hipotézisvizsgálat)
- Big Data - minden még nagyobb
  - Algoritmusok (elosztott, MapReduce, Cloud)
  - Adatbázisok (elosztott, NoSQL)
  - Okostelefonok, közösségi média (Facebook, Twitter, ...)
  - Mesterséges Intelligencia és Gépi Tanulás - ajánló rendszerek, hálózatok
  - Statisztika

Elosztott rendszerek Murphy törvénye

HOGYAN SZERETNÉD A SZOLGÁLTATÁSAINKAT?

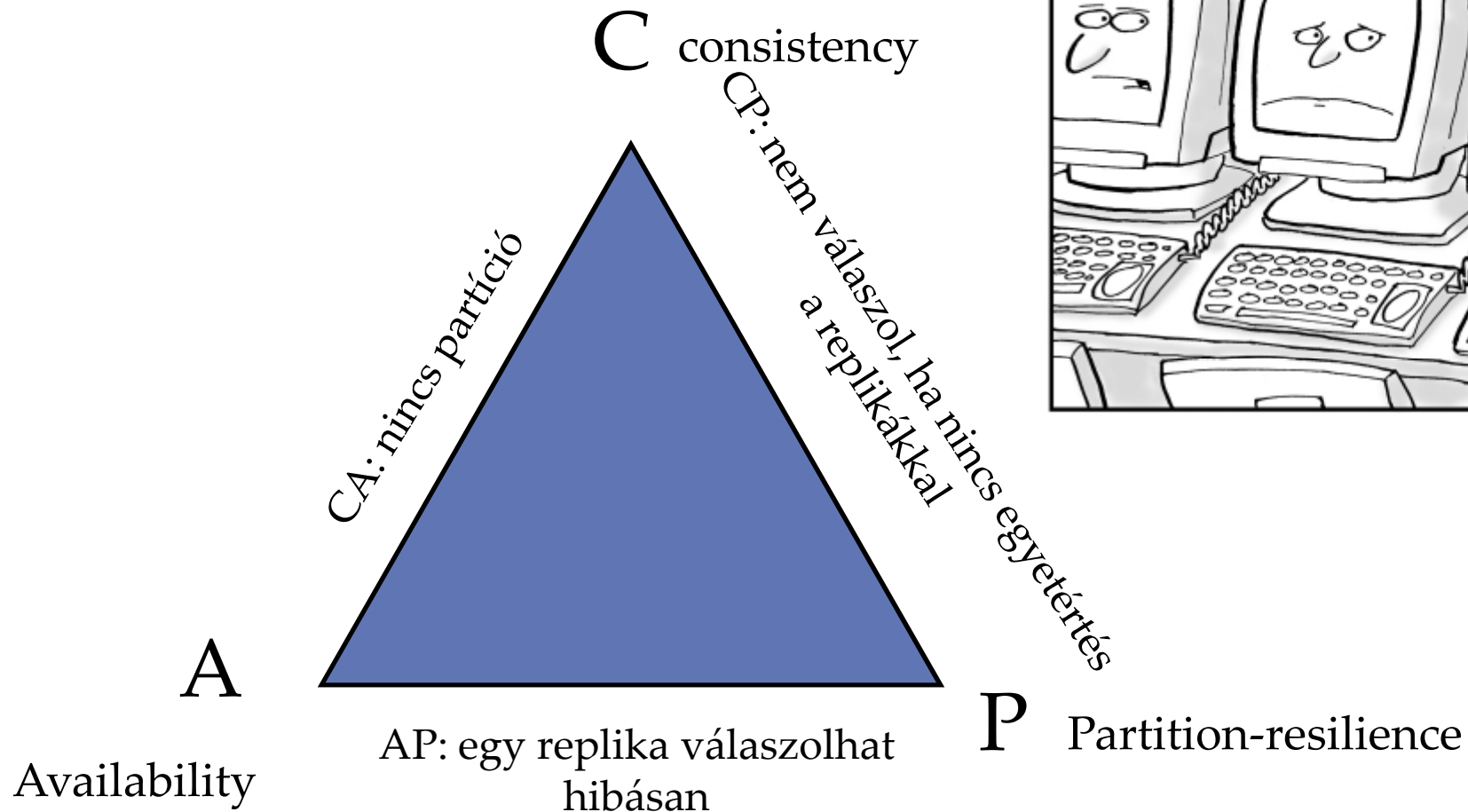
(KETTŐT VÁLASZTHATSZ)

ISTi
It's better with IS?

Elosztott rendszerek Murphy törvénye

Fox&Brewer "CAP Tétel":
C-A-P: kettőt választhatunk!

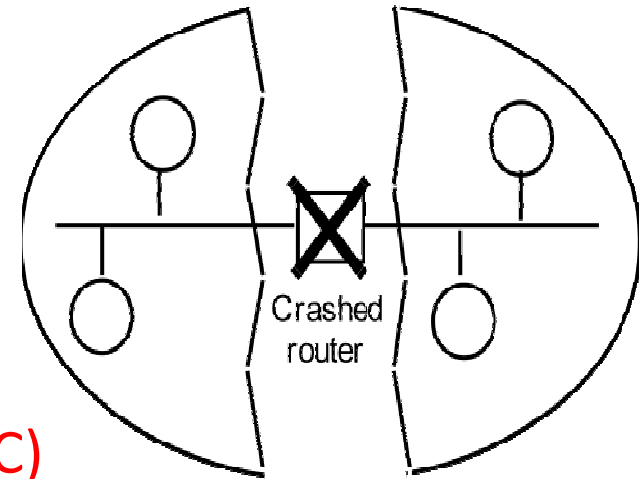

Végül konzisztenssé válhat –
eventual consistency

Mi történik, ha szétesik a rendszer?

CAP tétel bizonyítás

- **Partition (P)**: a jobb oldalra beírt új értéket nem ismeri a bal oldal
  - Ha azonnal kérdezzük a bal oldalon (**availability**), akkor hibás a válasz
  - Vagy **availability (A)**, vagy **konzisztencia (C)**
-
- Végül lehet konzisztens (eventual consistency)
  - A kapcsolat helyreállása után lehet adatot cserélni

Duplikátum-keresés: erősebb korlátok!

name	e-mail	ID
Mary Smith	m.smith@mail-1.com	50071
Mary Doe	mary@mail-2.com	50071
M. Doe	mary@mail-2.com	79216
M. Smith	m.smith@mail-1.com	34302

Sidló, B, Garzó, Molnár, **Infrastructures and bounds for distributed entity resolution.** *QDB 2011*

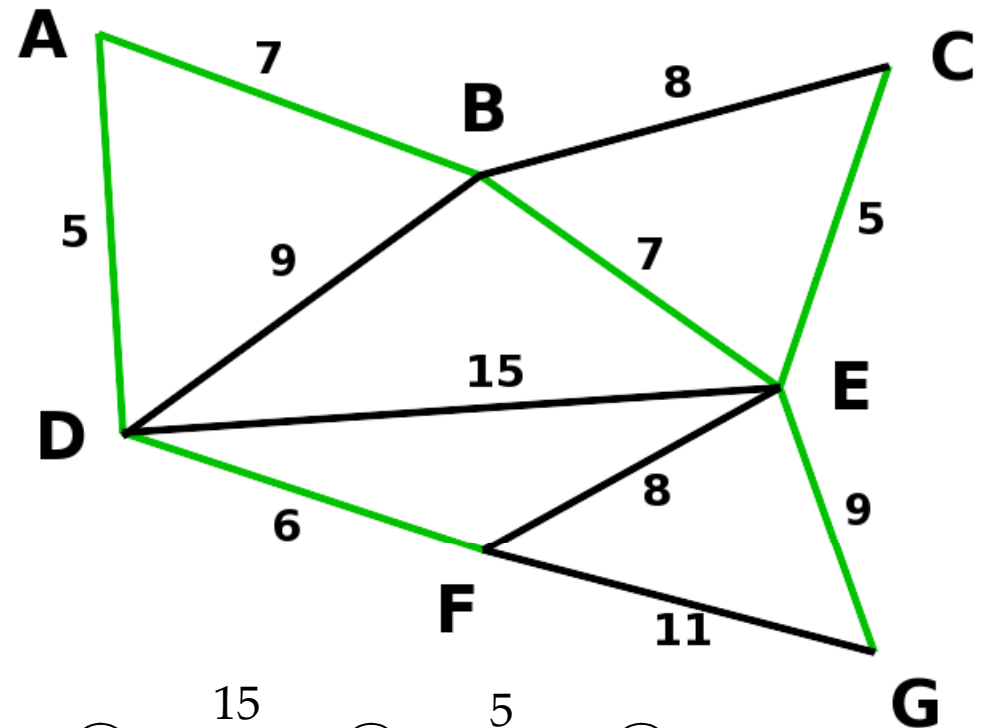
Duplikátum-keresés: erősebb korlátok!

- Halmaz metszet kommunikációs bonyolultsága $\Theta(n)$ bit [Kalyanasundaram, Schintger 1992]
- Következmény: több szerveren elosztott adatok esetén $\Theta(n)$ kommunikáció eldönteni, hogy van-e duplikátum!
- Javasolt módszerek: „Blocking”
[Whang, Menestrina, Koutrika, Theobald, Garcia-Molina. ER with Iterative Blocking, 2009, stb.]
- Legjobb esetben is *minden* adatot ki kell cserélni
- Kapcsolódó terület: Locality Sensitive Hashing
  - nincs „minimum”, azaz koordináta egyezés LSH
  - hasonló a Donoho Zero „norm” (nem-0 koordináták száma) negatív eredményekhez

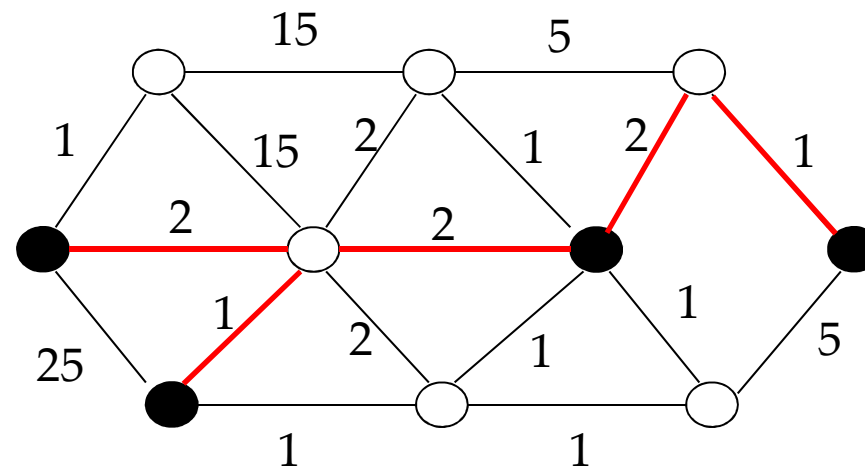
Sidló, B, Garzó, Molnár, **Infrastructures and bounds for distributed entity resolution.** QDB 2011

Gráfalgoritmusok őstörténete: P, NP

- P: Gráfbejárás;
Feszítőfa

- NP: Steiner fa

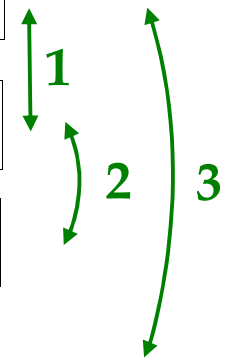
Kit érdekel ez még ma?

Kép-
szegmentálás

Azonosság-
feloldás

name	e-mail	ID
Mary Smith	m.smith@mail-1.com	50071
Mary Doe	mary@mail-2.com	50071
M. Doe	mary@mail-2.com	79216
M. Smith	m.smith@mail-1.com	34302

MapReduce

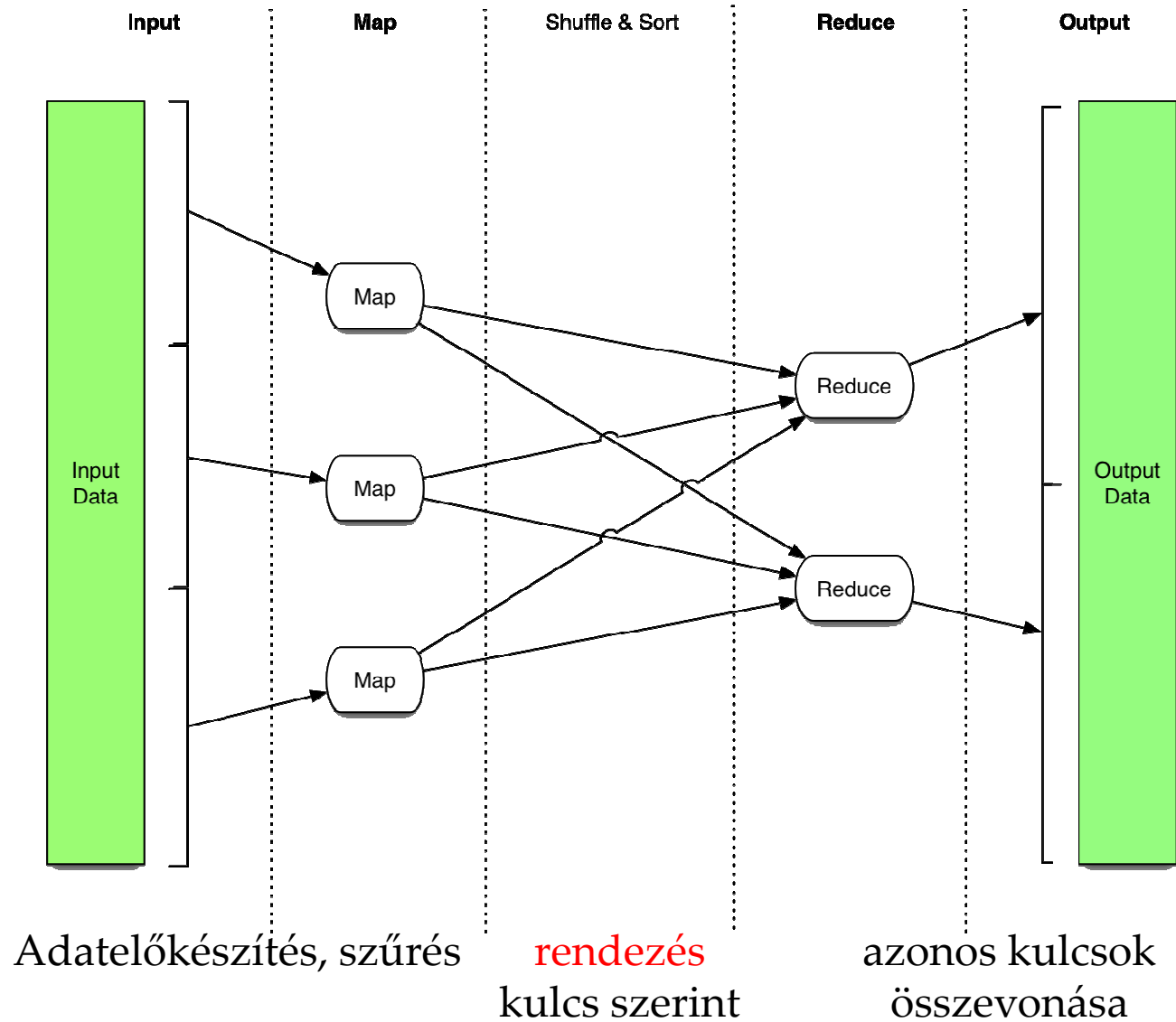
- Google technológia

MapReduce: simplified data processing on large clusters. J Dean, S Ghemawat - Communications of the ACM, 2008 [OSDI 2004]

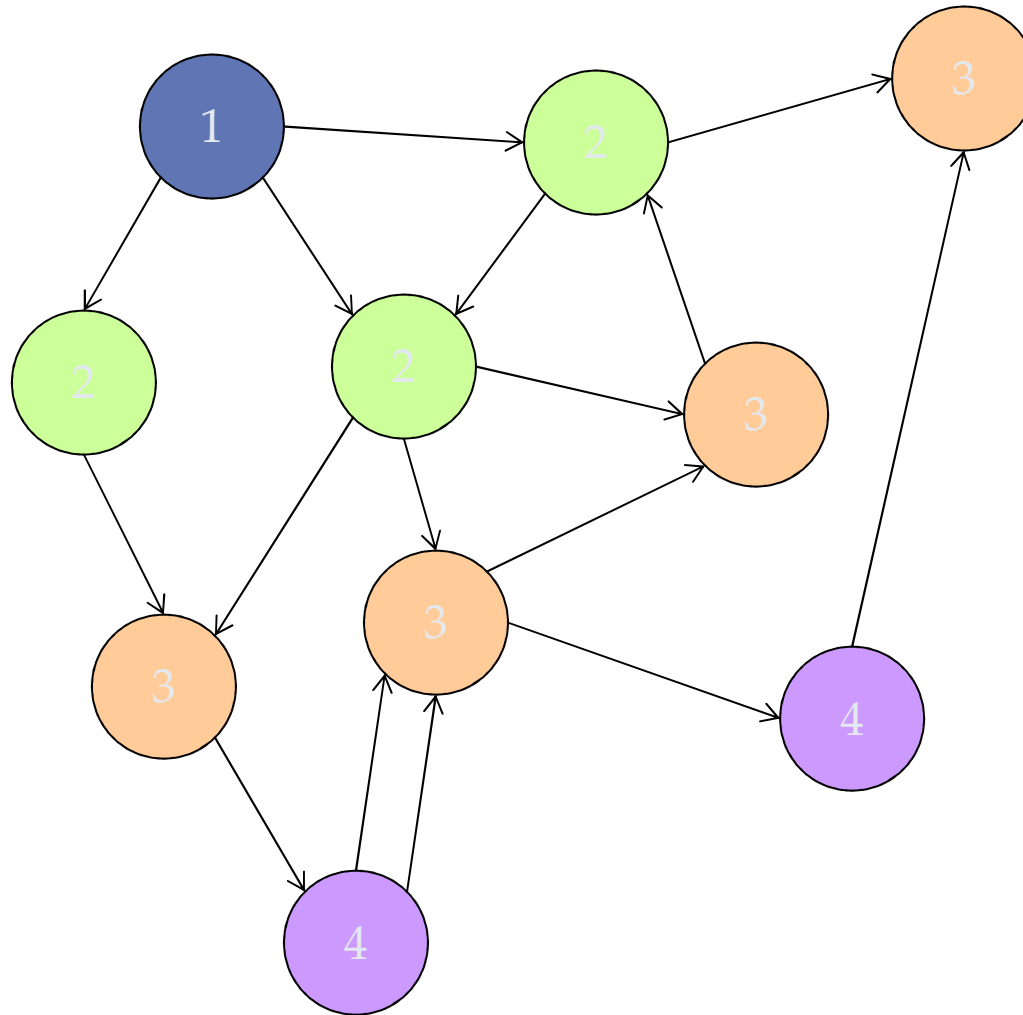
- Hadoop: Yahoo! által indított open source
- HDFS: Hadoop Distributed File System
- MapReduce: kétfázisú algoritmus környezet

Map/Reduce programozási modell

Szélességi bejárás

Szélességi bejárás

- MAP:
  - Minden n csúcs távolsága starttól (D); ki-éllista
- $\forall p \in \text{ki-él}(n)$: emit ($p, D+1$)
- Reduce
  - p szerint rendezve kapja
  - kiválasztja a legkisebb értéket (új távolság)
  - mindent kiír diszkre, újraindul
- Végetér, ha egy iterációban nincs változás
- Össze kell rendelni a ki-él(n)-t és az új D -t
  - **Megoldás: emit ($n, \text{éllista}(n)$) is kell!**
- Élsúlyokkal?
  - **A fenti a Bellman-Ford algoritmus**
  - **Dijkstra hatékonyabb, mert csak a „határon” számol**

MapReduce BFS kód

```
public static void main(String[] args) {  
    String[] value = {  
        // key | distance | points-to  
        "1|0|2;4",  
        "2|" + Integer.MAX_VALUE + "|1;3;4",  
        "3|" + Integer.MAX_VALUE + "|2",  
        "4|" + Integer.MAX_VALUE + "|1;3",  
    };  
  
    mapper(value);  
    reducer(collect.entrySet());  
}
```

```
      | 1 2 3 4  
-----+-----  
1 | 0 1 0 1  
2 | 1 0 1 1  
3 | 0 1 0 0  
4 | 1 0 1 0
```


MapReduce BFS kód

```
private static void
reducer(Set<Entry<String, ArrayList<String>>> entrySet) {
    for (Map.Entry<String, ArrayList<String>> e : entrySet) {
        Iterator<String> values = e.getValue().iterator();
        int minDist = Integer.MAX_VALUE;
        String link_list = "";
        while (values.hasNext()) {
            String[] dist_links =
                values.next().toString().split("[|]");
            if (dist_links.length > 1)
                link_list = dist_links[1];
            int dist = Integer.parseInt(dist_links[0]);
            minDist = Math.min(minDist, dist);
        }
        System.out.println(e.getKey() + " - D " + (minDist + " | " + link_list));
    }
}
```

MapReduce BFS kód

```
private static void mapper(String[] value) {
    for (int i = 0; i < value.length; i++) {
        String line = value[i].toString();
        String[] keyVal = line.split("[|]");

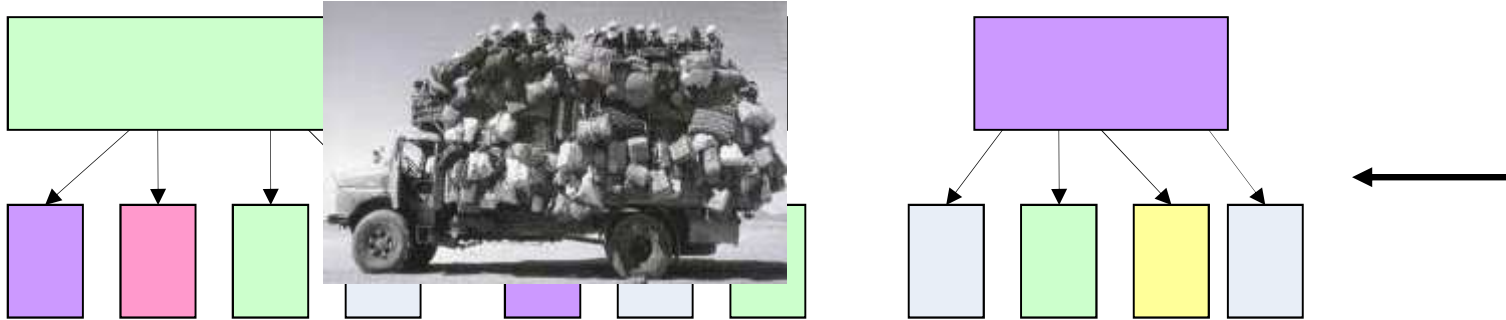
        String Key = keyVal[0];
        String sDist = keyVal[1];
        String[] links = null;
        if (keyVal.length > 2) {
            links = keyVal[2].split(";");
            int Dist = Integer.parseInt(sDist);

            if (Dist != Integer.MAX_VALUE)
                Dist++;
            for (int x = 0; x < links.length; x++) {
                if (links[x] != "") {
                    ArrayList<String> list;
                    if (collect.containsKey(links[x])) {
                        list = collect.get(links[x]);
                    } else {
                        list = new ArrayList<String>();
                    }
                    list.add(Dist + "|" + links[x]);
                    collect.put(links[x], list);
                }
            }
        }

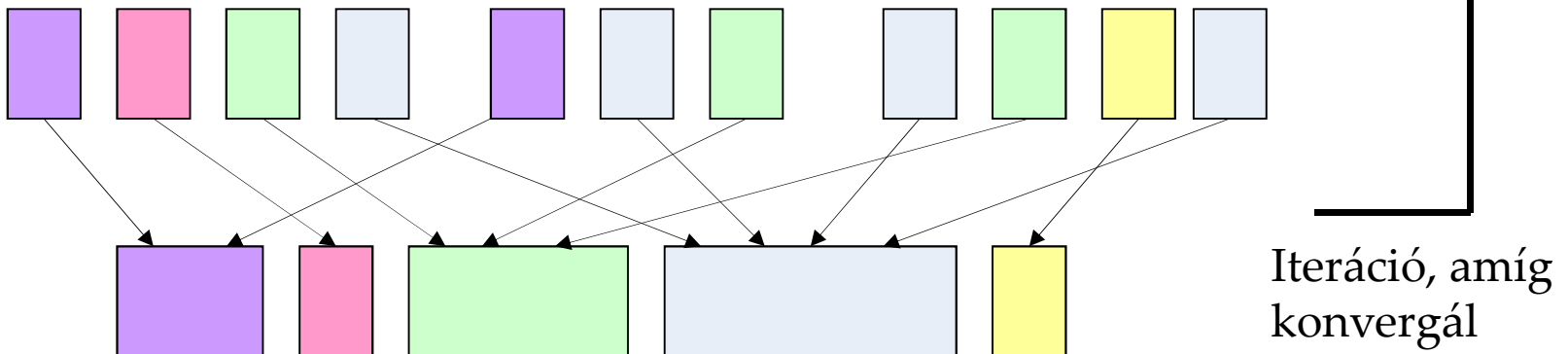
        ArrayList<String> list;
        if (collect.containsKey(Key)) {
            list = collect.get(Key);
        } else {
            list = new ArrayList<String>();
        }
        list.add(sDist + "|" + keyVal[2]);
        collect.put(Key, list);
    }
}
```

MapReduce BFS

Map: távolság + 1 átadása a szomszédoknak

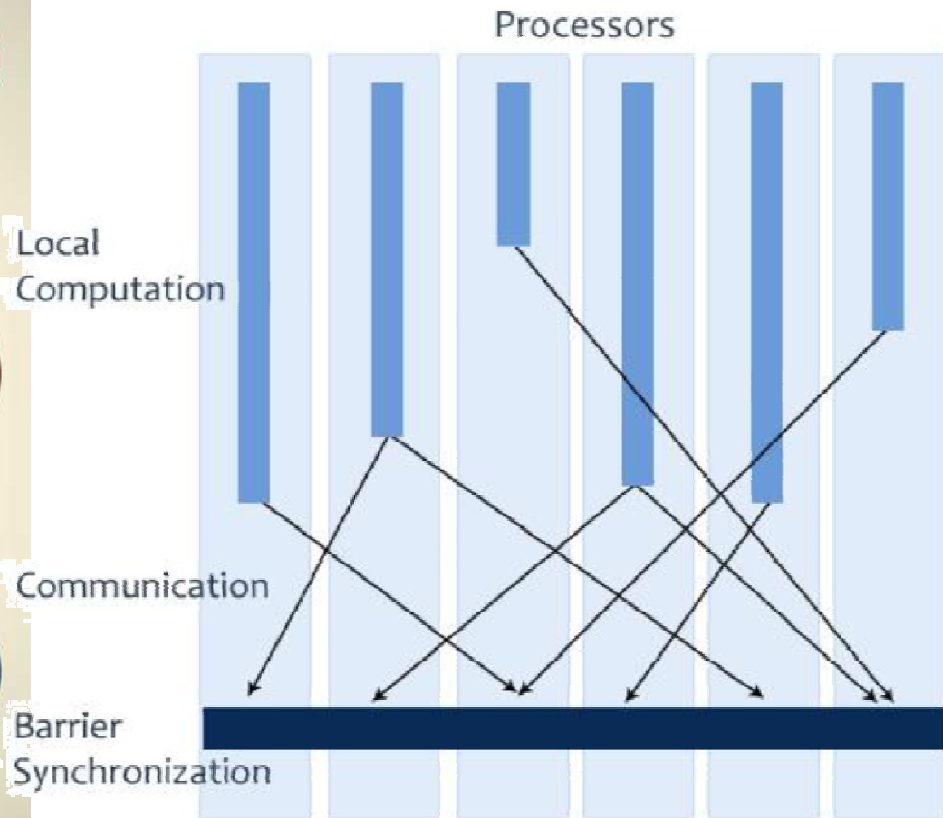
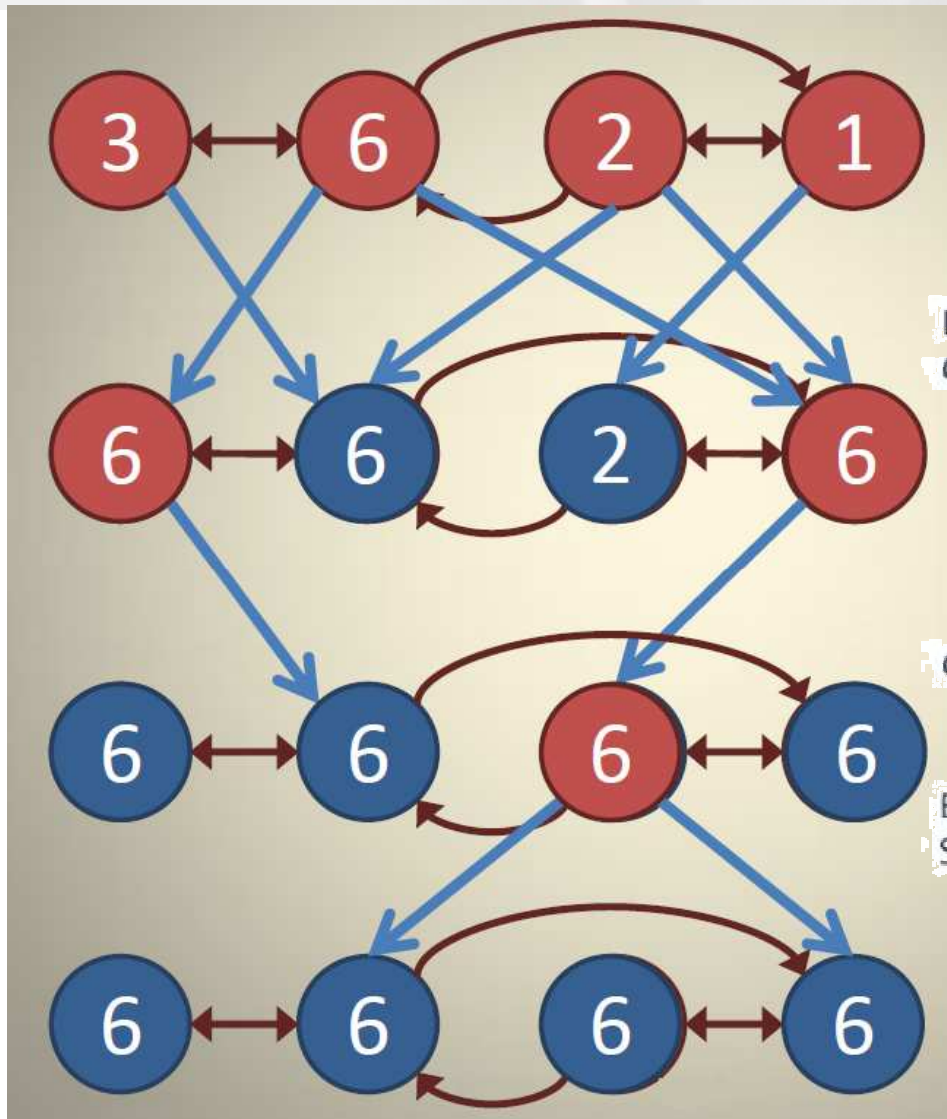

Reduce: minimum számítása

Iteráció, amíg konvergál

Bulk Synchronous Parallel (BSP) komponensek

Google Pregel (nem publikus)
GraphLab (C++, több mint BSP)
Giraph, HAMA, ...

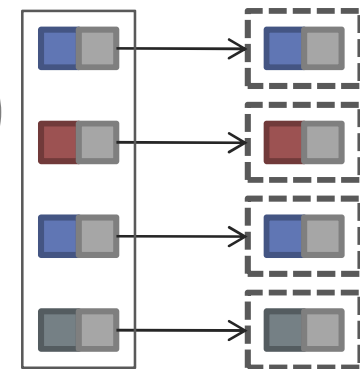
Parallelization Contract, BSP és a Join művelet

- Map PACT (PARallelization Contract)

- Minden rekord egy csoport
- Minden csoportot külön dolgozhatjuk fel

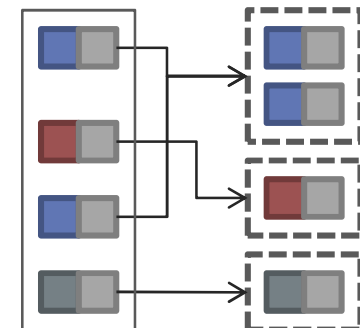
Map PACT

- Reduce PACT

- Egyik attribútum a kulcs
- Azonos kulcs egy csoporthoz tartozik

Reduce PACT

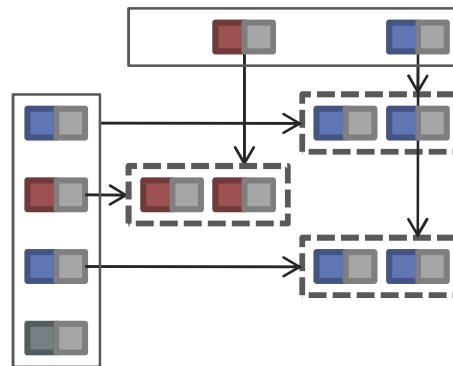

Parallelization Contract, BSP és a Join művelet

Join PACT

Minden azonos kulccsal rendelkező pár egy csoport (equi-join)

BSP

Csúcsok és Élek
Kulcs a csúcs ID
Egy csúcs szomszédjainak összegyűjtése

A Stratosphere rendszer

- PACT programozási modell
- Végrehajtás optimalizáció, mint hagyományos adatbázis-kezelőknél
- Alacsony szintű adatfolyam engine (Nephele)
- Képes adatcsatornát (memória, diszk, hálózat) választani, adatot memóriában tartani, pl. MapReduce-t hatékonyan iterálni
- Elméletben ...

Algoritmusok adatfolyamokon

- Számítási modellek
  - Belső tár (P, NP)
  - Külső tár
  - Adatfolyam
- Algoritmus típusok
  - Determinisztikus
  - Randomizált (Las Vegas ill. Monte Carlo)
  - Közelítő
- Mértékek
  - Idő, adatok elolvasásának száma
  - Tárhely

Különböző értékek száma

- Feladat

- Input $X = x_1, x_2, \dots, x_n$
- Értékkészlet $U = \{0, 1, 2, \dots, m-1\}$
- $D(X)$ – különböző értékek száma X -ben
- Gond: Nagy értékkészlet (szöveg, URL, IP+port stb)

- Nézzük meg különböző ...

- számítási modellekben
- algoritmikus modellekben

- ... hogy megértsük az adatfolyam modell nehézségét

- Történet: Alon, Mathias, Szegedy 1996 Self-join vagy második momentum méretére kommunikációs korlátok, véletlen közelítő algoritmusok, Gödel Prize 2005

Belső tárban: hash táblával

- Táblaméret $r = \vartheta(n)$, hash függvény $h:U \rightarrow [1..r]$
- Inicializálni $A[1..r]$ tömböt; $D = 0$
- Minden input értékre
  - Ellenőrizni, hogy i szerepel-e az $A[h(i)]$ -ban tárolt listában
  - Ha nem, $D \leftarrow D+1$, és i hozzáadása az $A[h(i)]$ -ban tárolt listához
- Output D

- „Véletlen” h : kevés ütközés, legtöbb lista hossza $O(1)$
- Így
  - Idő $O(n)$ [várható]
  - Tár $O(n)$

Külső tár algoritmus modell

- Ha az input nem fér el a belső tárban
- M memóriaméret
- Input méret $n \gg M$
- **Adat diszken**
  - Diszken egy blokkban $B \ll M$ adat
  - Egység lépés egy blokk diszk és memória közötti mozgatása
- **Memória műveletek ingyen vannak!**

Miért blokkok?? Memória ingyen??

- **Blokk írás/olvasás?**

- Átviteli sebesség ≈ 100 MB/sec (kb)
- Blokk méret ≈ 100 KB (kb)
- Blokk átvitel (kb 1 ms) $\ll$ Seek idő (kb 10 ms)
- **Tehát** – csak a seek-ek száma érdekes

- **Lineáris olvasás**

- még jobb, mert kevesebb seek

- **Memória miért van ingyen?**

- Processzor sebesség – pár GHz
- Seek idő kb 10 ms

„Numbers Everyone Should Know”

Jeff Dean, Google

RAM

- L1 cache reference 0.5 ns
- L2 cache reference 7 ns
- Main memory reference 100 ns
- Read 1 MB sequentially from memory 250,000 ns

Intra-process communication

- Mutex lock/unlock 100 ns
- Read 1 MB sequentially from network 10,000,000 ns

Disk

- Disk seek 10,000,000 ns
- Read 1 MB sequentially from disk 30,000,000 ns

Miért nem jó külső tárban a hash tábla?

- **Probléma**
  - Hash tábla A nem fér a memóriába
  - Minden inputra A véletlen eleme kell
  - Minden elem véletlen diszk seek
  - Lépésszám – $\Omega(n)$ diszk blokk hozzáférés
- **Lineáris idő** – $O(n/B)$ lenne ebben a modellben
- MergeSort a jó megoldás

Mintavételezés: ha az adat túl nagy

- **Előny** – szublineáris tár
  - Több adat, mint diszk (ez azért ritka 😊)
  - Túl gyorsan jön az adat, nem tudjuk kiírni
- **Ára** – közelítési hiba
- **Szokásos naiv megoldás**
  - Véletlen minta R (mérete r) az n hosszú X -ből
  - Mintában $D(R)$
  - Becslés $\hat{D} = D(R) \times n / r$
- **Baj** – ritka értékek alulreprezentáltak!
- **Van-e jobb megoldás??**

Mintavételezés negatív eredmény

Tétel: ha E becsüli $D(X)$ -t $r < n$ érték vizsgálatával, ahol a mintavételezés függhet a látott adatoktól is, akkor E relatív hibája

$$\sqrt{\frac{n-r}{2r} \ln \frac{1}{\delta}}$$

legalább δ hibával, ahol $\delta > e^{-r}$.

- **Példa**
  - $r = n/5$
  - 20% hiba $\frac{1}{2}$ valószínűséggel

[Charikar, Chaudhuri, Motwani, Narasayya 2000]

Adatfolyam determinisztikus alsó korlát

Tétel: Determinisztikus adatfolyam algoritmus memóriaigénye $\Omega(n \log m)$

Bizonyítás:

- Tételezzük fel – **determinisztikus A** $o(n \log m)$ bitet használ
- Válasszunk – inputot, U , mérete $n < m$
- S – A állapota az input elolvasása után
- Ellenőrizhetjük, hogy bármelyik $x_i \in U$ úgy, hogy A megkapja x_i -t következő inputnak
  - $D(X)$ nem nő pontosan akkor, ha $x_i \in X$
- **Információ-elmélet** – U visszaállítható S -ből
- Tehát – $\binom{m}{n}$ állapot, $\Omega(n \log m)$ bit

Véletlen közelítés

- Alsó korlát megenged **randomizált** vagy **közelítő** algoritmusokat
- **SM Algoritmus** – **Fix t -re $D(X) \gg t$?**
  - hash függvény $h: U \rightarrow [1..t]$
  - Kezdő válasz NEM
  - Minden x_i -re, ha $h(x_i) = t$, akkor a válasz IGEN
- **Tétel:**
  - Ha $D(X) < t$, $P[\text{SM kimenete NEM}] > 0.25$
  - Ha $D(X) > 2t$, $P[\text{SM kimenete NEM}] < 0.136 = 1/e^2$
- **Figyelem** – 1 bit memória kell csak!

[Indyk-Motwani 1998]

Hiba csökkentése

- 1 bittel $\rightarrow$
valószínűleg elkülöníthető $D(X) < t$ és $D(X) > 2t$
- $O(\log 1/\delta)$ független hash függvény $\rightarrow$ hibavalószínűség
tetszőlegesen kicsi $\delta > 0$ lehet
- $O(\log n)$ független hash függvény $t = 1, 2, 4, 8 \dots, n$ esetén $\rightarrow$
 $D(X)$ becsülhető 2 szorzón belül
- A 2 itt tetszőleges konstans $\rightarrow (1+\varepsilon)$ esetén hiba ε
- Ellenőrizni – $D(X)$ $(1\pm\varepsilon)$ szorzón belül $(1-\delta)$ valószínűséggel
becsülhető
$$O\left(\log \frac{n}{\varepsilon^2} \times \log \frac{1}{\delta}\right)$$

tárban.

Leszámlálás vagy mintavételezés

- **Nehezebb feladat**
  - Adatok sok értékkel – X csak egy attribútum
  - Adatbázis-feladatok – select, join, ...
  - Elosztott algoritmusok – adatfolyamok kombinációja
- **Előző algoritmus**
  - Kicsi hiba
  - De csak számol – egyik fenti feladatot sem tudja megoldani
- **Mintavételezés**
  - Megtarthatja a többi attribútumot is – fenti feladatok kezelhetők
  - De előbb láttunk egy nagyon rossz alsó korlátot ☹️

A Distinct Sampling módszer

- A két világból a legjobbat akarjuk
  - Nagy pontosság
  - “distinct sample” kiválasztása az adatfolyamból
  - De minden elemet elolvasunk!
- Ötlet
  - Hash → véletlen “prioritás” az értékekre
  - Prioritás a kezdő 0-k száma $h(x)$ bináris felírásában
  - Az $O(\epsilon^{-2} \log \delta^{-1})$ legnagyobb prioritású eddig látott érték megtartása
  - Minta teljes adattartalommal
  - ϵ relatív hiba $1 - \delta$ valószínűséggel

[Gibbons 2001]

A Distinct Sample algoritmus

- **Paraméter** – memória-méret $M = O(\epsilon^{-2} \log \delta^{-1})$
- **Indítás** – $cur\_lev \leftarrow 0$; $S \leftarrow$ üres
- **Minden x inputra**
  - $L \leftarrow h(x)$
  - Ha $L > cur\_lev$ akkor x hozzáadása S -hez
  - Ha $|S| > M$
    - S -ből minden pontosan cur_lev szintű elem törlése
    - $cur\_lev \leftarrow cur\_lev + 1$
- **Eredmény** $2^{cur\_lev} \times |S|$

Adatfolyam rendszer: Twitter Storm

1. Adatfolyam

- Végtelen „tuple” sorozat

2. Spout

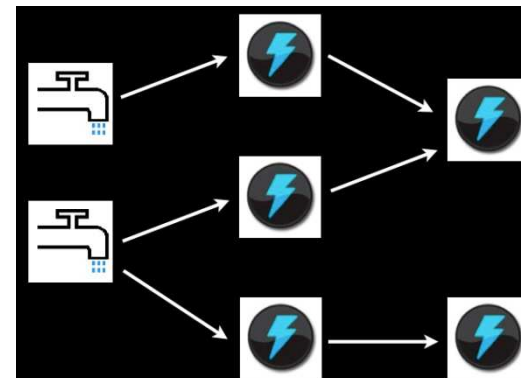
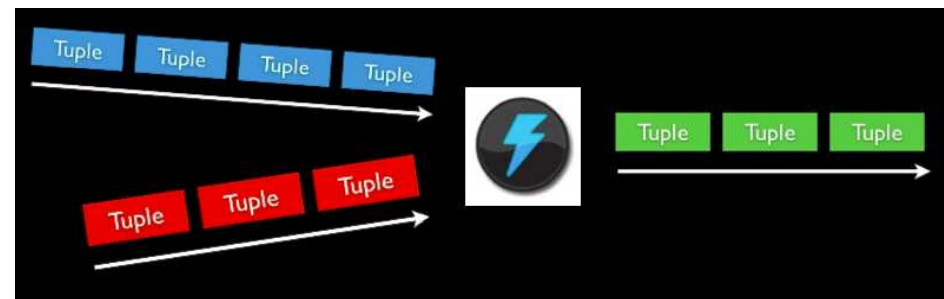
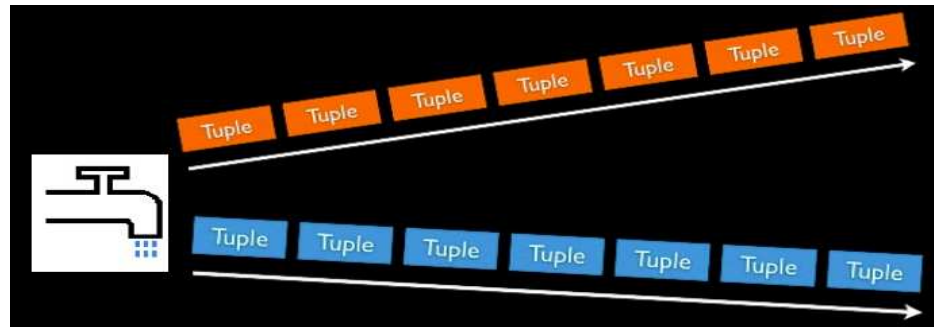
- Forrás
- Pl. Twitter streaming API

3. Bolt

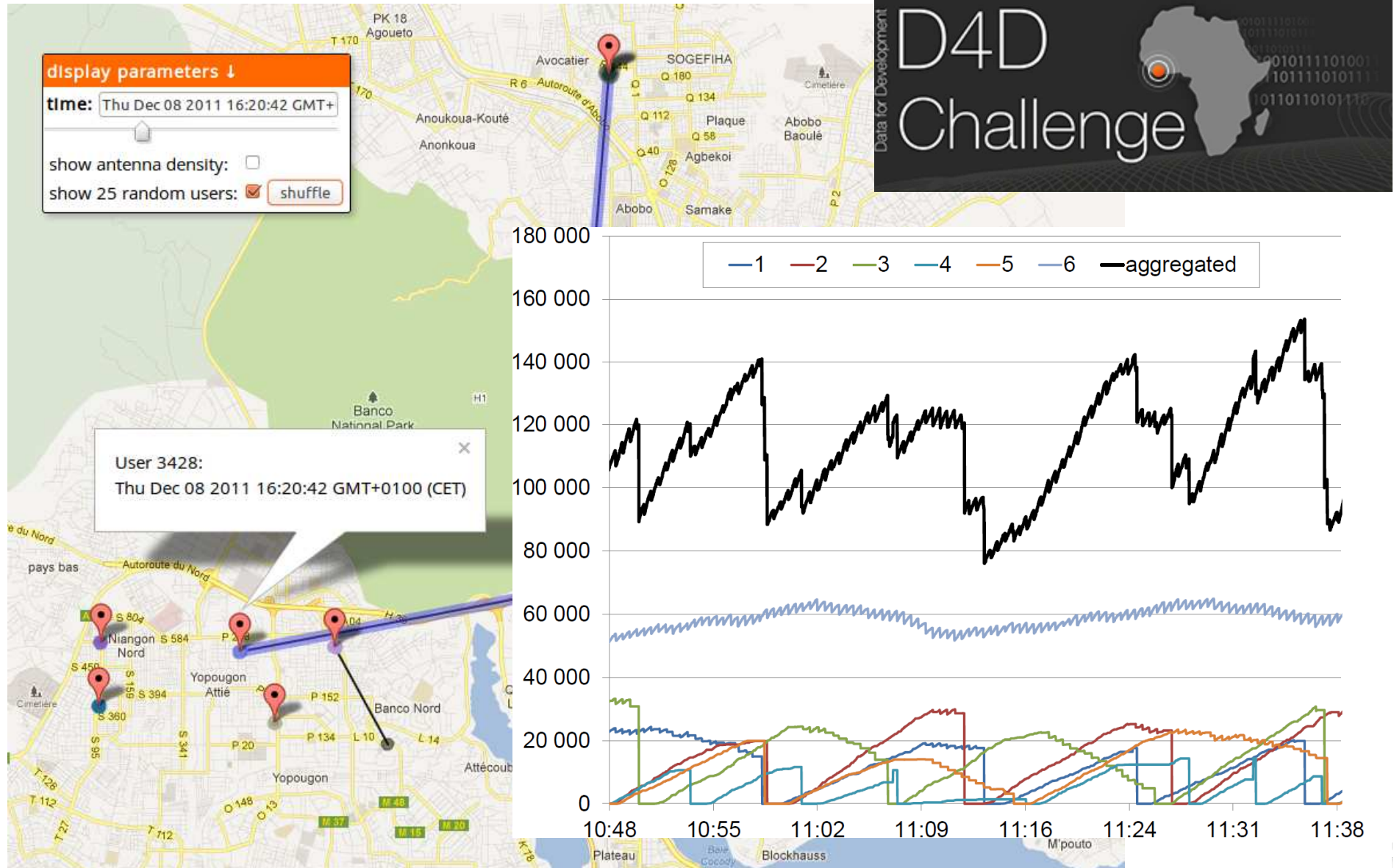
- Input folyamat olvassa, feldolgozza, új folyamat ír
- Pl. függvény, szűrő, aggregátor, join

4. Topológia

- Spout és bolt DAG (irányított körmentes gráf)

Valós idejű mobilitás előrejelzés

További információ

- NoSQL bevezető – www.intertech.com/resource/usergroup/NoSQL.ppt
- Key-value stores
  - BerkeleyBD – nem osztott
  - Voldemort – behemoth.strlen.net/~alex/voldemort-nosql_live.ppt
  - Cassandra, Dynamo, ...
  - Hadoop alapon is létezik (lent): HBase
- Hadoop – www.cca08.org/files/slides/Owen-OMalley-Hadoop-CCA-2008.ppt
- HBase – datasearch.ruc.edu.cn/course/cloudcomputing20102/slides/Lec07.ppt
- Mahout – cwiki.apache.org/MAHOUT/faq.data/Mahout-Overview.ppt
- Miért kell más? Mi más kell?
  - Bulk Synchronous Parallel
  - Graphlab – <http://graphlab.org/home/publications/>
  - MOA – <http://www.slideshare.net/abifet/moa-5636332/download>
- Streaming
  - Storm - <http://engineering.twitter.com/2011/08/storm-is-coming-more-details-and-plans.html>
  - S4 – <http://www.slideshare.net/alekbr/s4-stream-computing-platform>
- Saját előadás-sorozatunk:
<https://dms.sztaki.hu/hu/letoltes/elosztott-technologiak-eloadassorozat>

Kérdések?

Benczúr András
Informatika Kutatólabor

“Big Data” lab

<http://datamining.sztaki.hu/>

benczur@sztaki.mta.hu

